

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
KRANJ

Cesta Iva Slavca 1
4000 K R A N J
tel./: 04/ 280 46 34
E- pošta: ana.demsar-benedicic@kr.kgzs.si

Datum: 12.02.2024

IZRAČUN STANDARDNEGA PRIHODKA NA KMETIJI

Standardni prihodek kmetijskega gospodarstva (ali v angleščini Standard Output – SO) je v skladu z enotno metodologijo EU definiran kot ekonomski kazalec, ki odraža povprečno denarno vrednost bruto proizvodnje, ki jo kmetijsko gospodarstvo ob svoji strukturi proizvodnje lahko pričakuje (ocena pričakovanega letnega »poslovnega rezultata« kmetije). Gre za pavšalno oceno na ravni države, kar pomeni, da se pri izračunu standardnega prihodka predpostavlja, da kmetijsko gospodarstvo dosega povprečne pridelke in povprečne cene pridelkov v Sloveniji.

Metodologija za izračun SO je prilagojena razpoložljivosti podatkov v administrativnih virih (npr. zbirna vloga, Register kmetijskih gospodarstev, Evidenca rejnih živali, Centralni register govedi,...). V obdelavo so vključena vsa kmetijska gospodarstva pri katerih je evidentiran vsaj 1 podatek o kmetijski proizvodnji (ali površini kmetijske zemlje) v kateremkoli od administrativnih virov. Temeljno načelo metodologije je zajeti v izračun čim večje število kmetijskih gospodarstev in za posamezno gospodarstvo izračunati SO čim bolj natančno.

SO na ravni posameznega kmetijskega gospodarstva se izračuna kot seštevek povprečnih bruto vrednosti posameznih kmetijskih pridelkov. Povprečna bruto vrednost posameznega pridelka pa se izračuna kot zmnožek koeficienta standardnega prihodka (SOC - vrednost pridelka na enoto) in števila enot kmetijskega pridelka. Pri izračunih rastlinskih pridelkov je enota hektar, upošteva pa se stanje površin kmetijskih rastlin iz oddane zbirne vloge oziroma RKG na dan 01.november preteklega leta (stanje na oddanih zbirni vlogi po vseh opravljenih kontrolah), oziroma 31.decembra preteklega leta za pridelovalce grozdja in vina. Za izračun SO v živinoreji je enota glava živali, pri perutnini 100 glav in pri čebelah čebelja družina. Za stalež goveda se upošteva povprečno letno število goveda iz Centralnega registra goveda (CRG) na stanje prvi dan v mesecu od novembra predpreteklega leta do oktobra preteklega leta (za leto 2023 = 1.november 2021 do 31.oktober 2022). Pri kravah molznicah in kravah dojiljah se upošteva stanje na zadnji dan v mesecu od oktobra predpreteklega leta do septembra preteklega leta (za leto 2022 = 31.10.2021 do 30.9.2022). Za čebele se upošteva stanje čebeljih družin na dan 31.10 predpreteklega leta in 15.aprila preteklega leta. Za vse druge vrste in kategorije živali se upošteva stanje iz Evidenca rejnih živali na dan 01.februar preteklega leta, pri prašičih in perutnini pa se upoštevajo tudi podatki o povprečnem številu živali v turnusu.

Izračun vrednosti SOC koeficientov je izdelan na podlagi statističnih podatkov o rastlinski pridelavi in živinoreji ter cenah kmetijskih pridelkov pri pridelovalcih v državi oziroma na podlagi drugih strokovnih ocen, kadar podatki na državni ravni niso dostopni. SOC koeficienti

so izračunani kot povprečje vrednosti (v EUR) pridelkov za obdobje petih zaporednih let pred letom, za katerega se izračunava SO. To pomeni, da izračunane vrednosti SOC koeficientov, ki so bile podlaga za izračun SO kmetijskih gospodarstev za leto 2023, temeljijo na statističnih podatkih o pridelavi in cenah kmetijskih pridelkov na državni ravni v letih 2018-2022. Izračunani SO posamezne kmetije torej vključuje površine in vrste kmetijskih kultur ter vrste in število živali, ki pripadajo točno določenemu KMG MIDu, SOC koeficienti, ki so izračunani po zgoraj opisani metodologiji, pa so enaki po vsej Sloveniji in so podrobneje opredeljeni v prilogah Pravilnika o izračunu standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev.

Izračun SO je v pristojnosti MKGP, ki ga izračuna v začetku tekočega leta za preteklo leto. Standardni prihodek je bil v Registru kmetijskih gospodarstev prvič vpisan v letu 2023 za leto 2022. Na portalu MKGP <https://rkg.gov.si/vstop/> pa je od januarja 2024 naprej tudi že viden izračunani SO za leto 2023.

Podatki o KMG

KMG_MID
 Vrsta KMG
 Domace ime
 Naslov KMG
 Upravna enota sedeža KMG
 _____ NOSILEC
 Naziv nosilca KMG
 Naslov nosilca KMG
 _____ RKG podatki
 Opomba nosilca KMG
 Opomba strokovnega sodelavca
 Opomba RKG
 Status KMG
 Stanje zadnjega sestanka
 Datum 1. vpisa v RKG
 Datum zadnje spremembe
 Datum zadnje zbirne vloge
 Standardni prihodek (za l. 2023) 7819 EUR; Razred(0-14)=3; Tip=TF46

Primer izpisa vrednosti SO na portalu MKGP

Izračunani standardni prihodek odraža ekonomsko velikost kmetijskega gospodarstva in tip kmetovanja. Poudariti je treba, da izračunani SO **ni osnova za obdavčenje kmetijskega gospodarstva**. SO vključuje vse rastlinske in živalske proizvode posamezne kmetije, ki se prodajo ali porabijo na kmetiji oziroma v gospodinjstvu, ter zaloge teh proizvodov, ne vključuje pa neposrednih plačil, davka na dodano vrednost in davkov na proizvode.

Primer izračuna SO za navidezno kmetijsko gospodarstvo- podatki o površinah in številu živali so izračunani na podlagi zgoraj navedenih dejstev, SOC pa je povzet Priloge 3: Vrednosti osnovnih SOC, Pravilnika o izračunu standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev, Ur.l. RS 21/2023 z dne 17.02.2023.

Novo izračune vrednosti SOC koeficientov za leto 2023 bodo predvidoma objavljene konec februarja 2024 (v izračuni SO za leto 2023, ki s vidni v RKG, pa so že upoštevani).

KATEGORIJA ŽIVALI	KOEFICIENT SO (SOC)	ŠT. (ha, kom)	VREDNOST SKUPAJ
krave molznice	2.241,62	10	22.416,20
krave dojlje	390,63	3	1.171,89
goveji pitanci 1-2 leti	507,89	5	2.539,45
telice nad 2 leti	249,99	4	999,96
čebelja družina	28,88	5	144,40
kokoši	24,95	50	1.247,50

silazna koruza	1.682,39	5	8.411,95
ječmen	834,26	3	2.502,78
vrtnine	17.644,46	0,1	1.764,45
trajni travnik	562,73	5	2.813,65
TSA (trajni travnik)	562,73	0,5	281,37
skupaj SO:			44.293,59

SO se uporablja predvsem za spremljanje ekonomskega stanja in strukturnih sprememb v kmetijstvu z vidika ekonomske velikosti kmetijskih gospodarstev in tipa kmetovanja (t.i. tipologija), razporejanju posameznih kmetijskih gospodarstev v ekonomske velikostne razrede in statistični obdelavi ter analizam. Ekonomska velikost kmetijskih gospodarstev se na podlagi SO opredeljuje že od leta 2010 v okviru statističnih raziskovanj strukture kmetijskih gospodarstev (SURs), rezultati na ravni države pa so javno objavljeni praviloma vsaka 3 leta. Rezultati na ravni posameznega kmetijskega gospodarstva niso javno dostopni.

Evidenca standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev je namenjena tudi izvajanju kmetijske politike. Izračunani SO se že upošteva kot vstopni prag za izvajanje intervencije IRP24 – Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov iz Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023 – 2027 in za izvajanje Finančnih instrumentov, ki jih vodi MKGP, upravljalec pa je Slovenski regionalno razvojni sklad iz Ribnice (SRRS) in sicer za javni razpis Finančni produkt AGRO FI mikro.

Pomembno je poudariti, da je SO razmeroma »grob« ekonomski kazalec, saj pri izračunu za vsa kmetijska gospodarstva predpostavlja enake intenzivnosti pridelave, enake cene pridelkov in nekatere druge metodološke poenostavitve. Dejanski prihodki gospodarstva lahko pomembno odstopajo od ocene SO, vendar za veliko večino KMG ni na voljo računovodskih izpisov, ki bi odražali dejansko stanje. Kmetije, ki vodijo eno od oblik računovodstva lahko doseganje spodnjega vstopnega pragu pri kandidiranju na razpis za mlade prevzemnike kmetije dokazujejo tudi z dejansko višino prihodka, s čimer se lahko izognejo težavi, ko glede na izračunani SO ne dosegajo vstopnega pragu, a temu ne manjka veliko.

Pripravili:

Mateja Gorše – Janežič, mag.inž.agr.

vodja službe za ekonomiko kmetijstva in davke, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Ana Demšar –Benedičič, univ.dipl.inž.kmet.
specialistka za ekonomiko, KGZS – ZAVOD KR